

Інформація для дітей та батьків щодо недопущення вербування дітей та залучення їх до диверсійної діяльності

Бути обережним в Інтернеті та соціальних мережах.

Соцмережі — це дуже складні застосунки. Для повноцінної роботи вони запитують доступ майже до всієї особистої інформації. Це може бути як мінімум доступ до фото галереї, доступ до файлової системи взагалі, до ваших контактів, до камери, до мікрофона, до інтернет-з'єднань, до інформації про телефон. Тому встановлюючи будь-який додаток на телефон переконайтесь у його безпечності.

Бути обачними із пропозиціями, які пропонуються незнайомцями.

Навіть якщо людина стверджує, що її можна довіряти, краще бути обачним та утриматися від надмірно близького спілкування та у разі пропозицій сумнівного характеру, особливо заробити «великі кошти», одразу повідомляти про таке спілкування до поліції, зробивши скріншоти переписки і зафіксувати ідентифікуючий нікнейм того, хто пропонує зарібок.

Дітям необхідно повідомляти про будь-які пропозиції, підозрілі нові знайомства батькам, педагогам та поліції.

Поширювати інформацію тільки з офіційних ресурсів.

Якщо дитину намагаються залучити до протиправної діяльності:

- Дати чітко зрозуміти, що ви не хочете співпрацювати:

на всі запитання треба відповідати «Ні». У жодному разі нічого не обіцяти та не погоджуватися.

- Уникайте контактів із підозрілими людьми:

Не погоджуйтеся на зустрічі з незнайомцями. Завжди повідомляйте дорослих про такі запрошення.

- **Повідомляйте про підозрілі ситуації:**

Якщо отримуєте дивні пропозиції або помічаєте щось підозріле, негайно скажіть батькам чи вчителю.

- **Будьте обережними в соцмережах:**

Не публікуйте інформацію, яка може зацікавити злочинців.

Використовуйте налаштування приватності для обмеження доступу до особистої інформації.

- **Навчайтеся розпізнавати маніпуляції:**

Звертайте увагу на ознаки обману: пропозиції швидкого збагачення, прохання виконати прості завдання з подальшими вимогами.

Батькам та педагогічним працівникам:

- ❖ **Звертати увагу**, в яких месенджерах та соціальних мережах проводить час дитина, чи не з'явилися у дитини чималі кошти, можливо нові гаджети або речі.
- ❖ **Контролювати коло** спілкування дитини, чи немає серед них тих, хто полюбляє заробити «легкі гроші», а якщо все ж таки у дитини є такі «друзі» – пояснити їм які можуть бути наслідки такого спілкування.
- ❖ **Роз'яснити дітям, що «Легких грошей»** не буває, адже протиправний заробіток завжди несе за собою покарання, іноді навіть і позбавлення волі.
- ❖ **Підвищувати свідомість дитини.** (Розкажіть дитині про поняття вербування та які ризики це несе не тільки для дитини але й для оточуючих. Поясніть, що навіть безневинна на перший погляд інформація, наприклад, про розташування техніки, блокпостів чи військових, може бути використана на шкоду країні. Розкажіть, що ті, хто намагається отримати таку інформацію, можуть діяти обманом, пропонувати гроші, подарунки чи інші винагороди. Навчіть дитину бути обережною з новими знайомствами в соцмережах, уникати спілкування з незнайомцями, які задають підозрілі питання. Зверніть увагу, що завжди можна сказати "ні" та звернутися до батьків чи вчителів, якщо щось викликає сумніви чи дискомфорт. Також наголосіть, що повідомлення дорослих про такі ситуації – це прояв відповідальності та турботи про безпеку сім'ї та громади).
- Для залучення до злочинної діяльності спецслужби рф використовують різноманітні прийоми і засоби: маніпулюють дітьми через шантаж, обіцянки матеріальних благ або тиск на емоції.
- ❖ **Підтримувати відкриту комунікацію з дитиною.** (Відкрита комунікація допомагає вчасно виявити будь-які підозрілі або небезпечні ситуації).
- ❖ **Приймати участь у освітніх та психологічних заходах дитини** (Беріть участь у заходах, які спрямовані на підвищення свідомості та психологічний захист від вербування).
- ❖ **Сприяння формуванню критичного мислення, розвиток навичок прийняття відповідального рішення, оволодіння сучасними технологіями розв'язання складних ситуацій, аналізу конкретних ситуацій.**
- ❖ **Підвищення правової свідомості та відповідальності шляхом інформування, ознайомлення із законодавством України, виховання у дітей патріотизму, формування ціннісних орієнтирів та утвердження національно-патріотичної свідомості, поваги до Конституції України та держави, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії, розбір конкретних прикладів із застосуванням цих законів.**
- ❖ **Проведення просвітницької роботи з дітьми щодо медіаграмотності та медіагігієни**, зокрема заборона використання певних соціальних мереж також роз'яснення дітям та надання можливих навичок щодо розрізнення фейкової інформації від достовірної, пояснити, яка інформація є секретною і які наслідки її розголошення матиме як для країни, так і для дитини, її рідних.
- ❖ **Налагоджувати довірливі стосунки, спілкуватися з дітьми, цікавитися, як вони проводять свій вільний час, в яких соціальних мережах зареєстровані, щоб**

мати можливість коректно пояснити можливі небезпеки, які несе та чи інша мережа, месенджер щодо можливого ризику вербування, які можуть бути наслідки, познайомити із схемами вербування, щоб зіткнувшись із чимось схожим, дитина була готова реагувати відповідним чином (протистояти тиску, маніпуляції, повідомити батькам та звернутися до поліції).

Куди можна звернутися у разі надходження пропозицій дитини щодо залучення її до диверсійної діяльності

Інформацію про можливі факти протиправної діяльності негайно необхідно **повідомити поліції за телефонним номером екстреної служби «102» або заповнити форму зворотного зв'язку на сайті кіберполіції.**

Telegram-канал «Брама», в якому щодня дають інформацію про блокування різних акаунтів в соцмережах, де дезінформують, вчиняють протиправну діяльність, шахрайство. В цьому Telegram-каналі є інформація, як вберегтися від певних методів шахрайства, а також як захистити себе та свою сторінку в соціальній мережі.

Сьогодні кібер- та загрози із вербування виявляють різні державні та недержавні організації, які спеціалізуються на безпеці та протидії інформаційним і фізичним загрозам. Основні з них: Кіберполіція, Служба безпеки України (СБУ), Національний координаційний центр кібербезпеки (Рада національної безпеки і оборони України), Міністерство оборони України, волонтерські та приватні організації, звичайні громадяни.

Але вони просять про допомогу й українців: можна долучитись до блокування телеграм- та ютуб-каналів, фейсбук-груп, інстапрофілів, які поширюють дезінформацію, а також дані про місця дислокації ЗСУ.

Для цього варто звернутись у **чатбот StopRussia | MRIYA**, надіслати відомості про виявлені ресурси, щоби їх перевірили та заблокували.

Канал «StopRussia | MRIYA» <https://t.me/+rPL5V0CMx0N1OTky>

Канал це головна інструкція та засіб комунікації з підписниками щодо блокування, а також платформа, де щоденно та систематично надаються онлайн-завдання для підписників, актуальні новини та свіжа інформація, у тому числі навчальні матеріали по кібергігієні та протидії шахрайству.

Бот «StopRussia | MRIYA» <https://t.me/stopdrugsbot>

Приймає інформацію про фейкові ресурси, котрі перевіряються модераторами та відправляються на блокування в Телеграм-канал. У розділі «Надіслати скаргу на ресурс» – кожен може долучитися до блокування ресурсів окупанта.

Має чатботи і СБУ. В один із них, **«Знайди зрадника»** https://t.me/Traitor_Search_bot, можна надсилати інформацію про людей, які співпрацюють із російськими загарбниками, про інтернет-агентів, що передають ворогові інформацію чи поширюють контент на його підтримку.

